

Oma Häme sote-muutosryhmän kokous

Aika: maanantai 16.10.2017 klo 12.00–13.30

Paikka: Hämeen kesäyliopiston opetustiloissa, luokka 1, Radiotalo, os. Viipurintie 4, 13200 Hämeenlinna (sisäänkäyntiosoite Verkatehtaankuja 8, ylin krs.)

Kutsutut:

~~Ahonen Anna-Mari (puheenjohtaja)~~

Alaluusua Petri

~~Anttila Auli~~

~~Frank Karoliina~~

Heino Juha

Juvonen Hannu (varapuheenjohtaja)

Kuismin Annukka

Kukkonen Petrus

Lepola Liisa

Lindberg Jukka

Lindgren Marjo

Lipsanen Matti

~~Matikainen Tanja~~

~~Paasikangas Jaana~~

Pekuri Jari

Raivisto Teija

Ranta Seppo

Rautava Veli-Pekka / Leppänen Eija

~~Saarni Mirja~~

sijaisena Timo Turunen

Tiainen Juha

Tulander-Välkki, Johanna

Tuominen Tuula

~~Valtonen Matti~~

Wihersaari Jari

www.omahäme.fi

Henkilöstön edustajat:

Kankus Juha, Kunta-alan Unioni (varalla Anita Mäkelä)
Mali Antti, Juko (varalla Johanna Rantanen)
Niinikoski Silja-Liisa, KoHo (varalla Marja-Liisa Forsell)

ESITYSLISTA

1. Kokouksen avaus

Kokous avattiin klo 12.00

2. Edellisen kokouksen 17.9.2017 muistion hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio.

3. Palvelusetelikokeilun valmistelun eteneminen / muutosjohtaja Jukka Lindberg

Nykyisten palveluseteli (vapaan valinnan) - kokeilujen laajentaminen

Käynnissä olevia vapaan valinnan kokeiluja on mahdollista laajentaa hankeajalla 1.12.2017 – 31.12.2018. Kokeilut voivat jatkua vuonna 2019 erikseen sovittavalla tavalla. Myös uudet alueet voivat hakea kokeiluun mukaan. Hakemus on tehtävä 31.10.2017 mennessä. Palvelusetelikokeilun laajennukseen osallistuminen ei sulje pois mahdollisuutta hakea myöhemmin maakunnallisiin valinnanvapauspilotteihin (alkuvuosi 2018). Palvelusetelikokeilujen ja valinnanvapauspilottien yhteensovittamisesta 2018 - 2019 sovitaan tarkemmin erikseen.

Ohjeet ja kriteerit kokeilujen laajentamiseksi löytyvät osoitteesta:

<http://stm.fi/karkihankkeet/rahoitushaut/>

http://alueuudistus.fi/artikkeli/-/asset_publisher/1271139/haku-palvelusetelikokeilujen-laajentamiseksi-on-kaynnissa

Palvelusetelikokeiluja tällä hetkellä toteuttavat tahot voivat hakea lisärahoitusta kokeiluun, jos kokeilua laajennetaan alueellisesti tai sisällöllisesti. Uusien alueiden mukaantulo ja valtion-avustuksen saaminen edellyttävät toimijoilta laajapohjaista kokeilusuunnitelmaa. Valtion vuoden 2017 talousarvion on valinnanvapaus-pilottien toteuttamiseen varattu 20

www.omahäme.fi

miljoonan euron määräraha, jota voidaan käyttää osaksi myös palvelusetelikokeiluihin. Yleiset myöntökriteerit ovat asiakaslähtöisyys, hallinnon yksinkertaistaminen, toiminnan kehittäminen ja sote-henkilöstön osallistuminen.

Hämeenlinnan nykyisen palvelusetelikokeilun laajentaminen koko maakunnan laajuiseksi edellyttää nykyorganisaatioiden sitoutuvan 20 % omarahoitusosuuteen. Huomattavaa on, että kesällä jätetyssä hakemuksessa ei edellytetty omarahoitusosuutta. Omarahoitusosuuden voi toteuttaa esimerkiksi antamalla hankkeen käyttöön työntekijöiden työpanosta. Valtionavustusta saa käyttää kokeilun hallinnointiin, tietojärjestelmiin ja kokeilusta mahdollisesti aiheutuvaan kustannusten lisäykseen.

Kokeilun sisällölliset vaihtoehdot:

- 1) Palvelusetelikokeilujen laajentaminen maantieteellisesti tai palvelujen osalta (esimerkiksi suun terveydenhuolto)
- 2) Henkilökohtaisen budjetin kokeileminen

Henkilökohtaisen budjetin kokeilussa budjetti otettaisiin käyttöön ensisijaisesti asiakkaille, joilla on oikeus saada sosiaali- tai terveyspalveluja ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain (980/2012), vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) tai kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) perusteella, ja joilla on jatkuvaa ja laaja-alaista avun tai tuen, taikka hoidon ja huolenpidon tarvetta, ja jotka pystyvät joko itse tai tuettuna suunnittelemaan ja hankkimaan omat palvelunsa. Kokeilussa mukana olevat palvelut määrittyvät yksilökohtaisesti asiakkaan tarpeiden ja asiakassuunnitelman mukaan.

Maakunnallinen pilotti vaihtoehtona

Maakunnalliset vapaan valinnan pilotit toteutetaan uuden lainsäädännön mukaan hankeajalla 1.7.2018 – 31.12.2019. Kanta-Häme, Hämeenlinna vastuukuntana, jätti maakunnallisen pilottihakemuksen 7.7.2017 eli edelliseen määräaikaan mennessä. Pilottien uusi valtionavustushaku on 31.1.2018 mennessä. Hakemusta voidaan täydentää ja korjata uusien valinnan vapauskriteereiden mukaan, kun ne julkaistaan vuoden vaihteessa.

Keskeiset asiat liittyen palvelusetelikokeilujen laajentamiseen liittyvät uuteen aikatauluun,

www.omahäme.fi

pilotilla saavutettavien hyötyjen arviointiin, omarahoitusosuuden kokoamiseen sekä Hämeenlinnan hankkeen isäntänä ja muiden organisaatioiden motivaatioon laajentaa pilottia alueellisesti tai sisällöllisesti. Vaihtoehtoina ovat ainakin:

- 7.7.2017 jätetyn pilottihakemuksen muokkaaminen ja vapaan valinnan laajennus maakunnallisesti. Haetaan lisää rahaa ja kerätään omavastuuosuudet.
- nykykokeilun jatkaminen sellaisenaan (ei hakemusta ensimmäiseen aaltoon)
- hakeutuminen pilottiin suunnitelmallisella hakemuksella tammikuussa
- laajentaa nykyistä palvelusetelipilottia jollain rajatulla osalla, jossa kustannukset pysyvät hallinnassa ja omarahoitusosuudet saadaan koottua
 - kehitetään esimerkiksi Kanta-Hämeen maakunnan henkilökohtaisen budjetoinnin malli yhdessä kumppanin (palveluintegraattori) kanssa.

Asiaa valmistelleessa työrykkäsessä oli selvä näkemys siitä, että mahdollinen hakeutuminen pilottiin suunnitelmallisella hakemuksella tammikuussa on viisain vaihtoehto. Hämeenlinnan kokeilun suuntaamisesta päätetään kyseisen kokeilun ohjausryhmässä.

Liitteet:

Liite 1: Palvelusetelikokeilujen laajennus ja uudet palvelusetelikokeilut, 4.10.2017 Hakari

Liite 2: Palvelusetelikokeilujen laajentaminen ja uudet kokeilut, hakuilmoitus 3.10.2017
STM raportteja ja muistioita 2017: 38

Käsittely:

Todettiin, että valtakunnallisen Sote-valmistelun osalta hallituspuolueiden keskustelu jatkuu ja valinnanvapauden lopullista lakiesitystä odotetaan viikolla 42. Muutosryhmän jäseniä tiedotettiin siitä, että Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri ja Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä ovat käyneet neuvotteluja keskussairaalan ja Forssan aluesairaalan välisestä työnjaosta. Lisäksi KHSHP ja Pirkanmaan sairaanhoitopiiri ovat jatkaneet erikoissairaanhoidon yhteisen rakenteen valmistelua. Asiasta tiedotetaan lisää tällä viikolla. Päätöksentekoon asia tulee ensi vkolla. Asiaan liittyen pidetään myöhemmin sairaanhoitopiirin ja maakuntahallituksen yhteinen kokous.

www.omahäme.fi

Esittelyn yhteenveto oli se, ettei maakunnan nykyorganisaatioilla ole lokakuun loppuun mennessä resursseja tai halua laittaa tehdä hakemusta kokeilun laajentamisesta. Sen sijaan perusteellinen hakemus valmistaudutaan tekemään tammikuun loppuun mennessä kun valinnavapauslaki on tiedossa. Maakuntahallituksessa oli havaittavissa hienoista pettymystä organisaatioiden linjaukseen, koska maakunta olisi mielellään nähty kokeilujen kärkijoukossa.

Keskustelussa tuotiin esille, että Forssan seudulla pienemmissä kunnissa suhtautuminen kokeilun laajentamiseen on vähintään varauksellista liittyen erityisesti henkilöstön tilanteeseen. Todettiin, että mikäli 25 % perusterveydenhuollon potilaista siirtyy pois julkisesta palvelusta, sillä on suuri henkilöstövaikutus. Tämä koskee erityisesti hoitajia ja jossakin määrin lääkäreitä. Alustavien laskelmien perusteella henkilöstövaikutukset ovat suuret. Tulevassa kokeilussa pitää miettiä myös sitä, millaisia henkilöstösopeutuskeinoja tullaan käyttämään ja sopeutuksen piiriin joutuvalle henkilöstölle puskuriaika. Lopuksi tuotiin esille, että nykyisessä kokeilussa julkisen puolen asiakkaat eivät käytännössä ole vähentyneet ennakkoidulla tavalla, vaan siirtymä yksityisille toimijoille on korvautunut uusilla asiakkailta. Käytännössä suurin vaikutus on ollut se, että julkisten terveysasemien jonot ovat vähentyneet.

Päätös:

Muutosryhmä päättää, että kokeilua jatketaan hakeutumalla pilottiin suunnitelmallisella maakunnallisella hakemuksella tammikuussa. Maakuntavalmistelu osallistuu Hämeenlinnan kokeilun suuntaamisesta käytyihin keskusteluihin ohjausryhmässä.

4. Oma Häme uusi toimintasuunnitelma, ohjaus- ja valmistelumalli sekä kokoonpano

Sote- ja maakuntavalmistelun organisoitumisesta ja toimintamallista on käyty tarvittavat lähetekeskustelut maakuntahallituksessa, VATE:ssa ja muutosryhmissä. Asia oli käsitellyssä myös Sote-muutosryhmän edellisessä kokouksessa. Liitteessä on työstetty versio valmistelun pidennetyn esivalmisteluvaiheen organisoinnista, organisaatiosta, valmistelun johtamisrakenteesta, henkilöstöstä, rekrytoinneista, valmistelualueista, VATE:n ja muutosryhmien vastuista, sekä valmistelualueiden tehtävistä ja vastuuhenkilöistä.

www.omahäme.fi

Pohjaa on työstetty edelleen valmistelutiimin kehittämispäivänä, jossa todettiin valmistelualueiden tehtävien edellyttävän konkretisointia ja projektointia. Entistä selkeämpää valmistelua muutosryhmille edellytetään, jotta nykyisissä organisaatioissa osataan tehdä päätöksiä muutoksista, joita tarvitaan ennen maakunnan aloittamista. VATE keskittyy pääasiassa tulevan maakunnan rakentamiseen liittyvään valmisteluun. Muutosryhmän osalta nykyisten organisaatioiden johdolle lähetetään liitteenä oleva kirje muutosryhmän uudesta roolista ja organisaation edustajan toimintatavasta. Kirjeessä pyydetään nimeämään yksi edustaja muutosryhmään mahdollisimman pikaisesti. Jotkut organisaatiot ovat nimeämisen jo tehneet.

Valmistelualueiden tehtävät edellyttävät konkretisointia. Näin tulee selkeästi määriteltyä ne toimenpiteet ja muutokset, joita toteutetaan ennen maakunnan aloittamista nykyisissä johtamisjärjestelmissä. Tehtävälistan konkretisointi ja projektointi pitää kuitenkin tehdä kaikilla valmistelualueilla vastuuvalmistelijoiden johdolla. Valmistelualueilla vastuut jaetaan selkeästi sekä koko valmistelualueen että alaprojektien osalta. Valmistelualueet rakentavat tarvittavat työryhmät aina mahdollisimman kevyiksi ja tarkoituksenmukaisiksi. Projektoinnista valmistellaan kokoukseen mennessä ohjeistus.

Liitteet: Liite 3. Sote- ja maakuntavalmistelu pidennetyn esivalmisteluvaiheen aikana luonnos 13.10.2017

Käsittely:

Todettiin, että projektointimalli on tulossa ja valmistuu seuraavaan kokoukseen mennessä. Keskustelussa kiinnitettiin huomiota siihen, että Maku-valmistelualueelle on merkitty päihde- ja mielenterveyspalvelut ja aikuissosiaalityö. Toisaalta esimerkiksi Sote- palveluista puuttuvat kokonaan aikuisväestön palvelut. Lisäksi ihmetystä herätti kasvupalvelujen eli yritystukien ja kansainvälistymisasioiden kytkeminen em. palveluihin. Puheenvuoroissa todettiin, että työvoimapalvelut ja vaikeasti työllistettävät ovat uuden kasvupalvelulakikokonaisuuden mukaan osa kasvupalveluja. Näin ollen kasvupalvelujen erityisesti työvoimatoimistojen ns. 3-linjan asiakkaiden kytkeminen sosiaalipalveluihin (erityisesti kuntouttava työtoiminta, päihde- ja mielenterveyspalvelut ja aikuissosiaalityö) on välttämätöntä. On strateginen virhe, ellei työmarkkinoilta syrjäytyvän työvoiman palveluja soviteta yhdeksi kokonaisuudeksi.

Keskustelussa korostettiin sitä, että valmistelussa olennaista on määritellä ne välttämättömät asiat, jotka tulee tehdä ennen vuotta 2020. Se, ettei jonkin palvelun nimi näy valmistelualueella ei tarkoita sitä, että se jäisi valmistelusta pois. Valmistelualueiden välillä on myös selkeää yhteistoiminnan tarvetta esimerkiksi aikuissosiaalityön, eläkeselvittelyjen ja terveydenhuollon palvelujen välillä. Keskustelussa ei noussut vastaehdotusta päätösehdotukselle.

Päätös:

Muutosryhmä merkitsi tiedoksi valmistelun uuden toimintasuunnitelman ja -mallin. Muutosryhmä kootaan uudessa kokoonpanossa jo seuraavaan kokoukseen. Uudet muutosryhmän jäsenet ilmoitetaan Marjo Lindgrenille mahdollisimman pian - viimeistään lokakuun loppuun mennessä. Nykyiset muutosryhmän jäsenet varmistavat, että uuden ryhmän nimeämiset tapahtuvat ja yhteistoiminnan pelisäännöt toteutuvat nykyisissä johtamisen rakenteissa. Kunnat, jotka eivät ole muutosryhmässä saavat nimeämispyyntönsä suoraan. Lisäksi merkittiin tiedoksi, että projektointimalli valmistuu seuraavaan kokoukseen mennessä.

5. Ajankohtaiskatsaus valmisteluun / muutosjohtajat Matti Lipsanen

- uudistuksen valtakunnallinen eteneminen ja aikataulu
- rahoituksen tilannekatsaus
- rekrytointien tilannekatsaus
- vapaan valinnan mahdollinen lakiesitys.

Liitteet:

- Peruspalveluministeri Saarikon blogi; <http://alueuudistus.fi/blogi/-/blogs/valinnanvapauslaki-on-hallittu-ihmislahtoinen-kokonaisuus>

Käsittely:

Alustuksessa todettiin, että maakuntavalmistelun käytössä oleva rahoitus noin 540 000 € on niukka, mutta riittävä. Vapaan valinnan lakiesityksen osalta kerrattiin asian olevan vielä poliittisessa keskustelussa. Lakiluonnos tultua lausunnonle on tarkoitus, että maakuntatoimisto laatii totuttuun tapaan lausuntopohjan nykyorganisaatioiden käyttöön. Rekrytointien osalta viitattiin muistion liitteenä olevaan esitykseen valmistelun ohjausmallista.

Päätös:

Merkittiin ajankohtaiskatsaus tiedoksi.

6. Alustavasti keskusteluun tuotavat asiat (ns. iltakouluasiat)

- Omaishoitoon ja perhehoitoon liittyvät kattavuuslinjaukset (tarkentuvat kokoukseen mennessä: käsitellään 11.10.)
- Ikääntyneiden palveluiden työryhmä on käsitellyt ehdotuksen siitä, miten maakunnan mittakaavassa määritellään kotihoidossa välittömäksi ja välilliseksi työajaksi. Ehdotuksessa huomioitu niin valtakunnallinen ohjaus asiaan liittyen kuin maakunnassa käytössä olevat menettelyt. Tällä hetkellä määrittely vaihtelee maakunnan toimijoiden välillä eivätkä tilastot ja siten kotihoidon resurssoinnin tarkastelu ole vertailukelpoista dataa ennen kuin perusta on yhtenäistetty sisältöjensä osalta. Jotta tavoitteeseen päästään, tulisi kuntien hyväksyä ja toimeenpanna tehty yhtenäistämisesitys.
- Ikääntyneiden palveluiden valmistelussa on koostettu ikäihmisten asumisen konseptin kuvaus. Konseptin kuvaus lähti ajatuksesta koota ikääntyneiden palveluiden osalta pitäjän palvelukonsepti jo keväällä 2017 (mitä palveluita maakunnan pitäjissä tulisi vähintäänkin olla tarjolla) mutta valmistelussa päädyttiin kuvaamaan asiaa ikääntyneiden asumisen näkökulmasta.

Liite:

Liite 4. Esitys Annukka Kuismin 16.10.2017

Liite 5. Ikääntyneiden asumisen palvelujen konsepti

Annukka Kuismin esitteli ikäihmisten työryhmän valmistelemia linjauseesityksiä. Esitykset on tiivistetty liitteessä 4. Työryhmä toivoo, että nykyorganisaatioiden toiminnan yhtenäistämiseksi mahdollisimman nopeasti siirrytään yhtenäiseen toimintatapaan ja yhteisten kriteerien soveltamiseen. Toiminnallisesti merkittävimmät linjaukset liittyvät määrärahasidonnaisuudesta luopumiseen omaishoidon osalta, kotihoidon välittömän ja välillisen työajan maakunnalliseen määrittelyyn sekä maakunnalliseen ikääntyneiden asumisen konseptin määrittelyyn.

Käsittely:

Keskustelussa tuotiin esille, että Hämeenlinnassa omaishoidon tuen käytön lisääminen on ollut painopisteenä jo useamman vuoden. Nyt tämä alkaa näkyä paineen vähentymisenä 24/7 palveluissa. Käytännön kokemuksen näkökulmasta myös asiakkaan luona vietetyn ajan lisäämisellä on talouteen merkittävä vaikutus. Keskustelussa huomautettiin, että välittömän ja välillisen asiakastyön kokonaisuutta pitäisi miettiä myös muiden kuin ikäihmisten palvelujen näkökulmasta. Ehdotus omaishoidon tuen määrärahasidonnaisuuden poistamisesta herätti keskustelua. Puheenvuoroissa todettiin muun muassa, että rahoitusmalliin ollaan nyt tuomassa elementtejä, jotka eivät ole määrärahasidonnaisia ja tämä tarkoittaa sitä, että jokainen ei-määrärahasidonnainen asia luo maakunnan liikelaitoksen kokonaisbudjetin kannalta riskin. Keskustelussa toivottiin myös lyhyttä vaikutusarviota, jotta jäsenet pystyisivät paremmin ottamaan kantaa asiaan. Tavoitteet tuleen asettaa vuoteen 2020 ja käytännön asioista pyritään sopimaan ennen tätä. Tärkeä osa muutoksen johtamista on tehdä todellisia muutoksia ennen mk-uudistusta.

Päätös:

Käytiin lähete keskustelu ja työryhmää kannustettiin jatkamaan valmistelua tältä pohjalta.

7. Muut asiat

ESH asiakasvirta-analyysin teettäminen sekä sen kytkeminen maakunnan organisaation rakentamisen prosessiin

Osana maakuntavalmistelua ollaan käynnistämässä Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin asiakasvirta-analyysi. Kumppaniksi on valittu FCG. Alkuvaiheessa asiakasvirta-analyysi tehdään erikoissairaanhoidon (ja rinnalla perusterveydenhuollon) osalta ja seuraavassa vaiheessa tähän kytketään myös maakunnan muut toiminnot. Analysointi aloitetaan erikoissairaanhoidosta siksi, että keskussairaala tarvitsee tietoa tarkoituksenmukaisesta asiakasprosessien ryhmittelystä oman prosessiorganisaationsa kehittämisen tueksi. Asiakasvirta-analyysi tukee palveluprosessien mallintamista.

Käsittely:

Keskustelussa tarkennettiin, että esittelykalvoissa mainitut Case-managerointi asiakkaat ovat henkilöitä, joilla on monimuotoinen palvelutarve ja he käyttävät mahdollisesti myös muita kuin erikoissairaanhoidon palveluja.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi ESH:n asiakasvirta-analyysin käynnistäminen ja myöhempi laajentaminen koskemaan maakunnan toimintoja.

8. Kokouksen päättäminen

Todettiin, että tämä oli viimeinen kokous tällä kokoonpanolla. Nykyorganisaatiot nimeävät kukin yhden edustajan ja maakuntatoimisto kutsuu uuden kokoonpanon koolle. Pj päätti kokouksen klo 13.30.